Lietas Nr. C09029013
Lietas arhīva Nr. C-0290-13

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
2013. gada 22. oktobrī

Balvu rajona tiesas tiesnesis A. Garais

izskatīja rakstveida procesā Balvos, Bērzpils ielā 7[a] civillietu /pers. A/ prasības pieteikumā maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013. gada 20. augustā tiesā saņemts prasītājas /pers. A/ prasības pieteikums maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret atbildētāju /pers. B/.

Prasības pieteikumā, kā apstākļus, kas pamato prasību, prasītāja norādījusi, ka bērns /pers. C/ atrodas prasītājas ikdienas aizgādībā. Atbildētājs ģimenē nedzīvo, par bērnu neinteresējas, bērna audzināšanā un aprūpē nepiedalās, materiāli bērnu nenodrošina.

Prasītāja/pers. A/ norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Prasītāja/pers. A/, pamatojoties uz Civillikuma 179. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punktu lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. B/ viņas labā uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam ik mēnesi līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas, bet no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna 18 gadu sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas. Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus sākot no prasības iesniegšanas dienas tiesā, tas ir, 2013. gada 20. augusta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{2\,1}$ pantu, 2013. gada 20. augustā atbildētājam /pers. B/ tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojuma veidlapa.

2013. gada 23. septembrī no atbildētāja /pers. B/ tiesā saņemts paskaidrojums. Savā paskaidrojumā atbildētājs norādījis, ka maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu atzīst pilnā apmērā un vienlaicīgi norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē (l.l. 14-15).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{22}$ panta pirmo daļu, vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu (148. pants), 2013. gada 20. augustā, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (l.l. 12-13).

Civilprocesa likuma 250.$^{25}$ panta pirmā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis datums uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

Ņemot vērā augstāk minēto, tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, jo uzturlīdzekļi pieprasīti minimālajā apmērā un lietas materiālos nav ziņu par to apstrīdēšanu. Līdz ar to tiesa nolēma civillietu izskatīt rakstveida procesā un par to 2013. gada 24. septembrī paziņojums tika nosūtīts pusēm, norādot, ka sprieduma norakstu tās var saņemt tiesas kancelejā 2013. gada 22. oktobrī (l.l. 16-17).

Septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika no pusēm nav saņemti paziņojumi par procesuālo tiesību izmantošanu, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 250.$^{22}$ panta otrā daļa.

Motīvu daļa

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, izvērtējot prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un ir apmierināma.

Lietā esošā bērna /pers. C/ dzimšanas apliecības kopija apstiprina, ka bērna vecāki ir: tēvs /pers. B/, māte /pers. A/ (l.l. 7).

Saskaņā ar Civillikuma 177. pantu līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, tas ir, ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam). Bērna uzraudzība nozīmē rūpes par bērna paša drošību un trešās personas apdraudējuma novēršanu. Ar tiesībām noteikt bērna dzīvesvietu saprotama dzīvesvietas ģeogrāfiskā izvēle un mājokļa izvēle. Rūpes par bērna mantu nozīmē gādību par bērna mantas uzturēšanu un izmantošanu tās saglabāšanai un vairošanai.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta pirmo, piekto daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Saskaņā ar noteikumu 2. punktu, katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus- katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas uz prasības izskatīšanas dienu sastāda Ls 50, un katram bērnam no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas.

Tā kā prasītāja bērna uzturēšanai lūdz piedzīt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, tiesai nav jāizvērtē pušu mantas stāvoklis un bērnu vajadzības. Atbildētājs nav iesniedzis tiesā pierādījumus, ka pēc prasības iesniegšanas tiesā būtu maksājis uzturlīdzekļus, kā arī nav cēlis iebildumus pret prasības pieteikumā norādīto uzturlīdzekļu apmēru, tādēļ tiesa uzskata, ka saskaņā ar Civillikuma 179. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37, no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi meitas /pers. F/ uzturam ik mēnesi līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas, bet no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna 18 gadu sasniegšanai vai pušu materiālā stāvokļa izmaiņām- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas.

Uzturlīdzekļu piedziņu uzsākt no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, tas ir, 2013. gada 20. augusta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33. panta otro daļu, 34., 35., 42. pantiem, no atbildētāja valsts labā piedzenami arī tiesāšanās izdevumi- valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, no kuru samaksas prasītāja, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu, ir atbrīvota.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 3. punktam, ar šo spriedumu piedzīto uzturlīdzekļu gada summa /pers. C/ uzturam ir Ls 600 (Ls 50 x 12 mēneši). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta b) apakšpunktu par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 1500 latiem maksājama valsts nodeva- 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 50 latiem. Valsts nodeva no Ls 600 sastāda Ls 90.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu sastāda Ls 2,68.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu- desmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[27] panta pirmās daļas noteikumiem tiesas spriedums par maza apmēra prasībām apelācijas kārtībā nav pārsūdzams. Saskaņā ar šī likuma otrās daļas noteikumiem spriedumu par maza apmēra prasību lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no iepriekš teiktā un saskaņā ar Civillikuma 179. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Civilprocesa likuma 34., 35., 42., 43., 97., 192., 193., 204.[1], 250.[21], 250.[22], 250.[25], 250.[27] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas, bet no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna 18 gadu sasniegšanai vai pušu materiālā stāvokļa izmaiņām- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas.

Uzturlīdzekļu piedziņu, bērna /pers. C/ uzturam, uzsākt no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, tas ir, 2013. gada 20. augusta.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu Ls 90 (deviņdesmit lati).

Valsts nodeva maksājama jebkurā bankas iestādē maksājuma uzdevumā norādot: saņēmējs- Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē. Kvīts pēc naudas samaksas nekavējoties jāiesniedz Balvu rajona tiesā. Ja valsts nodeva netiks samaksāta spriedumā noteiktajā termiņā, tad tiks izdots izpildu raksts par valsts nodevas piespiedu piedziņu, kas tiks nodots zvērinātam tiesu izpildītājam izpildei.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par tiesas pavēstu piegādāšanu Ls 2,68 (divi lati un 68 santīmi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu maksājami jebkurā bankas iestādē maksājuma uzdevumā norādot: saņēmējs- Valsts kase reģistrācijas Nr. 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, klasifikācijas kods 21499, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (par pavēstēm). Kvīts pēc naudas samaksas nekavējoties jāiesniedz Balvu rajona tiesā. Ja tiesāšanās izdevumi netiks segti spriedumā noteiktajā termiņā, tiks izdots izpildu raksts par tiesas izdevumu piespiedu piedziņu, kas tiks nodots zvērinātam tiesu izpildītājam izpildei.

Noteikt atbildētājam /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu- desmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā, iesniedzot kasācijas sūdzību Balvu rajona tiesā.

Tiesnesis A. Garais